

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

2. De paupertate Religiosa, tanquam fundamento perfectionis. Thema.
Beati pauperes spiritu. Matth. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

Evangelium, Dei amorem, & consilia Evangelica, maxime paupertatis? Quis stultus, nisi qui aedificat, ut exponit P. Salmieron, super Creaturam, super divitias, pecunias, thesauros mundi, perituros, qui sunt instar arenæ steriles? & quid aurum & argentum, nisi flava & alba terra, aut arena?

Ostendemus itaque paupertatem fabricæ perfectionis murum fundamentalem, seu fundamentum esse, quo stante illa solo peritit quoque fabrica, illo verò labefacto minari ruinam & collabescere.

I.
Paupertas
fundamē-
tum est
fabricæ
perfectio-
nis.

I. Seraphicus Doctor S. Bonaventura in Apolog. pauperum, hac ratione de paupertate disserit: Radix (ut ait Apollolus 1. Tim. 6.) omnium malorum est cupiditas: ex hac enim & simul ex superbia, qua huius cupiditati semper Comes est, omnia scelera originem, sumentum, & incrementum accipiunt; Quam ob causam Civitatis illius Babylonicæ fundamentum ab Augustino appellata est. Ex hoc autem præmissis idem S. Doctor concludit. Si ut vitium illud totius Babylonis fundamentum est, sic è contrà paupertas merito verum & solidum fundamentum totius perfectionis est appellandum. Idem vel eo etiam comprobatur, quod Dominus & Legifer noster, cum novæ Hierusalem de cælo descendens initia poneret, ab hac ipsa tanquam à fundamento exorsus sit, dicens: *Beati pauperes Spiritu.* Matth. 5.

Itaque Christus Dominus Architectus novæ cælestis Hierusolymæ, politurus primum lapidem, à tabulo & à paupertate summa incepit. Deinde, veniente postmodum ad Christum divite ado-

lescente Matth. 19. & quærente: *Quid faciendo vitam æternam possidebo?* Respondit: *Serva mandata: hæc servari ait à parente meo, quid mihi desit.* Respondit Christus: *Si vis perfectus esse, vende, quæ habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in Cælo: q. d. Si vis ædificare domum perfectionis, primum lapidem, primum fundamentum, loca paupertatem. Omnia relinquere sunt sumptus huius fabricæ. Ad ædificium temporale sumptus facimus, si non habita cogitamus ad spirituale, si & habita relinquamus; ut Venerabilis Beda, L. 3. in Lucam. Quibus ergo relictis ædificare incipimus.*

1. Fundamento paupertatis innititur prima contignatio fabricæ perfectionis seu incipientium. Nam paupertas omnium vitiorum & scelerum instrumenta tollit; tollit arrogantiam, superbiam, ambitionem, ebrietatem, gulam, avaritiam, incontinentiam, acediam, & alia multa vitia, quæ ex abundantia, tanquam fumus ex igne, erumpere solent. Imò etiam peccandi facultatem, quodammodo tollit in multis, cum magna peccatorum pars ab hominibus pecuniæ præsidio committatur. Paupertas ergo quasi securis est, quæ toto icu cupiditatem amputat, & omnia vitia ex ea propululantia excindit, adeoque animæ puritatem fundat.

2. Huic fundamento innititur secunda contignatio proficientium. Paupertas enim non solum vitia prohibet, sed virtutes ferè omnes inducit; ut temperantiam, modestiam, & maxime humilitatem, pacem, orationem, quæ necesse, quomodo paupertati sunt inhaerent, & iusque tanquam germana Sors est.

ostendit

ostendit hoc S. Chrysostomus Hom. 2. in Ep. ad Hebr. cum ait: *Christianus in paupertate magis irradat, quam in divitiis: quia modo est quia excludit à se superbie typhanos; non erit arrogans, sed potius obediens, modestus, mitis & sapiens: Tandem post Divitum peccata recensita: concludit: Vides quomodo in paupertate facilius virtutes possideamus: velut in radice fructus; nam paupertas est radix omnium virtutum.* Unde S. Franciscus Seraphicus (quod refert S. Bonaventura) rogatus, quare tam virtus nos maxime Deo gratos redderet, ac commendaret; in solito quodam affectu reposuit: *Paupertas: ea enim est via salutis, humilitatis fons, perfectionis radix, & ab ea multiplices fructus progerminant; licet occulti non sint, paucissimi que cogniti ac perspecti, pauper enim Spiritu totum se tradit virtutum studio, velut apis mellis suo. Ut in sancto Antonio, ab opum cupiditate remotissimo patuit; Qui toto desiderio, virtutum se tradebat studio, ab uno discens patientiam, ab alio silentium, ab alio abstinentiam, ab alio constantiam, aliamque virtutem.*

3. Incipit paupertati tertia contingatio perfectiorum, seu in via unionis cum Deo constitutorum; cum enim perfectio in Charitate Dei & proximi consistat, ad eam paupertas recta dirigit ac perducit; nam *meum & tuum frigidum illud verbum, & quo, ut docet S. Chrysostomus, omnes lites, & bella inter proximos oriuntur, è medio tollit. Deinde eadem avellit à cura & amore rerum terrenarum, adeoque totum animum in Deo desigit, redditque hominem, Mundo & Carne Superiorem, ve-*

lut Angelum, cum Angelis versantem, ad caelum suspirantem, illudque Apostoli implementem. *Qua sursum sunt, sapite, qua sursum sunt quaerite, non qua super terram: Atque ita totam hominis Religiosi, iamque perfecti mentem, amorem, cogitationem, curam, ac desiderium in Deum transfert, ut unus cum eo evadat Spiritus, totus à caducis avilius, & bono aeterno seu Deo unius, in quo consistit perfectio, ad quam manuducit paupertas Evangelica.*

4. Tanquam coronis imponitur edificio perfectionis, beatitudo & vita aeterna. Nam prater centuplum in hac vita; & in die iudicii sessionem super 12. Thronos, & iudicium 12. tribuum Israel; praemium amplissimum paupertas parit in altera. 1. Profert ingentem thesaurum in caelo. *Si tu perfectus esse, vade, vende quae habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in Caelo. Matth. 19. 41.* Thesaurus iste non est alius, nisi beatitudo aeterna, & ipsiusmet regni Caelorum securi & perpetua possessio: ita enim Christus Dominus: *Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum Caelorum. Matth. 5.* Thesaurus iste est vita aeterna, omnia relinquentibus promissa, in quem locum S. Bernardus: *Hae sunt verba, quae contemptum mundi in universo mundo & voluntariam persuasere paupertatem: hae sunt verba, quae illustra monachum replent; deserta Anachoretis.*

Hae ergo promissa, hae comoda, hae praemia nos quoque permoveant ad paupertatis Evangelicæ amorem; tanquam omnis perfectionis fundamentum. Qui incipientes sunt, ab hac virtute incipiant; alias actum agunt. Nam,

ut ait S. Paulinus ex opulentissimo di-
vite voluntarie pauperimus, ut eum
nominat Augustinus de Civ. L. 1. c. 10.
Temporarium; quæ in hoc saeculo habentur
bonorum relicta, sive distractio, non decursus
stadii, sed ingressus; nec ut meta, sed janua
est. non enim athleta tunc vincit, cum exiit,
qui ideo nudatur, ut incipiat dimicare,
cum legitime certavit coronandus. Epist. 2.
ad Severum. Qui in via proficientium
jam currunt, ad temporalia jam rejecta
retro non respiciant, ne in cursu suo re-
tardentur. Qui in via perfectorum de-
gunt, animum non rerum terrenarum
luto, sed Deo aeterno & summo bono
affigant, ut non maculentur, sed purifi-
centur, & amore divino inflammentur.

II.
Neglectus
paupertatis
ruina
perfectio-
nis.

II. Veniamus nunc ad contrarium; à
commodis ad detrimenta, à præmiis ad
supplicia paupertatem violantium: si-
cut paupertas est fundamentum perfe-
ctionis, ita ejus violatio evertit funda-
mentum & est ruina multorum. *Ruina
est homini retrahere post vota.* Prov. 20. 25.
Quisquis igitur pecuniâ, vel ab externis
sine venia acceptâ, vel ad domum spe-
ctante utitur, ut propriâ, eam retinet,
donat, emit; *Ruina est homini.* Si quis
etiam res alias domus, vendit, donat,
accipit sine venia, & illis utitur ut pro-
priis: *Ruina est homini.* Quare? quia post
vota retrahat, repetit, quod obtulit. Pa-
tebit hoc in exemplo clarius. Vult sine
igitur videre miserandos casus, & rui-
nas, seu damna & supplicia læsæ pau-
pertatis? Et quo pacto, eâ eversâ,
totum perfectionis ædificium & fabri-
ca corruat?

1. Ruina patet in uno ex Apostolico
Senatu, scilicet Juda, qui triennium to-

tum, in fabrica perfectionis attollenda
sub Christo ipso Directore & Magistro
locarat, jamque eo pervenerat, ut inter
aliorum Apostolorum emississet votum
paupertatis, & esset Apostolici Collo-
gii Procurator, loculos habens; sed ca-
puditate seductus, aliquid furatus est, et
pecunia Eleemosynæ nomine Christo
& Apostolis oblata. At audice peccatum
& spestate ruinam: describit eam Cal-
hianus, L. 2. Instit. c. 14. *Judas volens
resumere ea, quæ antea, Christum secutus,
abiecerat; non solum ad prodicionem Domini
lapsus. (ecce primam ruinam) Aposto-
laris perdidit gratiam (ecce alteram rui-
nam), sed etiam vitam ipsam communem
vita finire non meruit, eamq. bithanati mon-
te conclusit, scilicet suspensus in arbore, in
carnifex factus. (ecce tertiam ruinam.)*
Sed quarta omniumque est, in abyllum
infernalem præcipitatio.

2. Ruina secunda terribilis in Ana-
nia & Saphira conjugibus accidit. Pri-
mus ille maximusque Ecclesie Posti-
fex Petrus, in tres omnino homines
severitatem suam exercuit, ac mortis
sententiam pronuntiavit: fuerunt in
Simon Magus, duoque coninges, viola-
tæ, quam Spiritui Sancto voverant, pau-
pertatis rei; & quod animos nolent
magis movere, sudoremque frigidum
exprimere meritò potest; est; prius in
Ananiam & Saphiram justâ irâ detor-
nuit, quàm Simonem Veneficum ful-
minaret. Adde tametsi Apostolus illi
vitam ademerit, pœnitendi tamen tem-
pus indulgit, duos verò votorum viola-
tores, simul increpuit, & perfidia con-
guit, simul exanimis ad pedes suos re-
tractatæ donationis vindex abiecit.

ad eum ut in iorem Malcho, catenas Christo inicienti, se Petrus præbuerit, quàm iis, qui paucillum aris ex agro Apostolorum ubi consecrato redacti, privatim seposuerant.

Atque hæc causa fuit, cur cœcumenica Concilia, summi Pontifices, & Ordinum sacrorum Conditores, sepulchrum quoque damnatis illorum cadaveribus, post mortem, negaverint, & inhumata, corvisque obijcenda mandarint, ingenti Religiosorum hominum terrore, immortalique Reorum dedecore.

3. Ruina tertia recensetur à D. Hieronymo, epist. 22. acciditque in Nitriæ partibus: Quidam, ait, ex Fratribus paucior magis, quàm avarior, & nequiores 30. argenteis Dominum venditum, centum solidos, quos lina texendo acquirerat, moriens dereliquit in itinere inter Monachos consilium (nam in eodem loco circiter quinque millia divites cellulis habitabant) quid facto opus esset: alii pauperibus distribuendos esse dicebant; alii Ecclesiæ, nonnulli parentibus remittendos; Macarius verò & Pambo, & Isidorus, & cæteri quos Patres vocant, sancto in eis loquente Spiritu, decreverunt infodiendos esse cum eodem, dicentes: *Pecunia tua tecum sit in perditionem.* Nec hoc crudeliter quilibet pater esse factum, tantus cunctos per Egyptum terror invalit, ut unum solidum dimisisse, sit criminis. Hæc S. Hieronymus.

4. Ruina allegatur à S. Augustino, serm. 5. ad Fratres de Eremito, ubi ait: Annis 12. & amplius Januarius noster, qui Columna obedientiæ & paupertatis inter nos esse videbatur, ut vidistis, & audistis, malè vixit, & malè moritur. Quare vel quomodo malè vixit, & malè moritur? quare vel quomodo malè vixit? nisi quod suum non erat, secretè tenuit? quomodo etiam malè moritur, nisi quia in fine se non cognovit.

Vidistis Charissimi fundamentum novæ Hierosolymæ seu perfectionis Evangelicæ esse paupertatem voluntariam, cui tam incipientibus, quàm proficientibus & perfectis superædificandum est, si fabricæ hujus perfectionem & Coronidem, vitam scilicet æternam assequi desiderent. Vidistis quoque strages & ruinas horrendas, quas cupiditas & paupertatis religio violatio causat, & quomodo tota perfectionis machina uno velut impetu collabascit. Quare alterutrum eligite; aut paupertatem, aut cupiditatem; si paupertatem eligitis, omnia bona & commoda enarrata, & vitam æternam possidebitis; si verò cupiditatem; clades & ruinas formidabiles Judæ, Ananiæ, & aliorum pertimescite, & expectate.